

ARXIU MONTSERRAT PUJOL. Nadal del 2003

Amor i pau

La nostra felicitació nadalenca aquest any recull el ressò del clam contra la guerra (motivats per l'afer de l'Iraq), i el record de la festa familiar d'unes noces d'or a cal Canals. En tots dos casos la nostra poetessa va "reviure" o fer-s'hi present. A Molins de Rei, no cal dir, pel marc en general i per la lectura d'algun poema ben significatiu. L'altre lloc va ser Girona. El 15 de març, a dins i fora de la catedral, va haver-hi *10 hores per la pau* (de les 9 a les 19), convocatòria feta o recolzada per moltes i destacades entitats, amb un seguit de tota mena d'actes (de pregària i reflexió, musicals i teatrals, informatius, lúdics...), exposicions, etc. Al migdia, a la gran escalinata exterior de la catedral, i a càrrec de la Comunitat Universitària, Poetes i Escriptors, es recitaren «Escrits i lectures sobre la pau», el darrer dels quals, molt aplaudit, va ser el poema de Montserrat Pujol –degudament presentada– "Temors de guerra".

Dos textos inèdits

Justament el 21 de setembre, a cal Canals, la germana Josefina de Subirats va donar per a l'Arxiu una carta amb el poema que segueix. En anar-la a arxivar vaig trobar-ne una altra que m'ha semblat així mateix interessant de reproduir. Dos textos, també, d'amor i pau; d'amor a Déu i als altres. —————

A la meva neboda Josefina Olivella Canals, monja benedictina, amb motiu de la seva vestició 13-maig del 1944. Ben afectuosament. [Acompanya aquest poema una carta del 20-05-69.]

*Vint-i-cinc anys entre amoroses reixes,
lluny del traït, sense ànsies mundanals;
oberts els ulls per veure bé les feixes
del blat madur que Déu dóna als mortals.*

*Vint-i-cinc anys de vida austera i flonja,
vint-i-cinc anys de sant renunciament;
vint-i-cinc anys passats de noia a monja...
Vint-i-cinc anys de vida de convent.*

*Què sap el món d'aquestes entreteles?
Del viure obscur no en sap el seu alt fi;
enlluernat no veu de les candeles
el petit flam que ens vol mostrar el camí.*

*No sap l'enginy de les divines coses
i veu penós el claustre monacal.
Del roser excels no sap collir les roses
i es sent covard, no arriba a lloc tan alt.*

*Tots ho sabem, la mar no és sempre en calma,
no és sempre el cor suau i reposat.
Pel nostre esforç se'ns donarà la palma
si al Ser Suprem ens hem abandonat.*

*Jo així ho entenc i si en la clariana,
d'un cel obscur, sabem trobar l'encís,
amb l'arc ben tens farem sempre diana,
entrellucant clarors de Paradís.*

*Vint-i-cinc anys de venturosa cleda,
de mans sojorn per viure cara a Déu.
Vint-i-cinc anys sens oripells i seda,
bo i meditant que l'existència és breu.*

*Al pas dels anys se't faci ben amable
el sostre immens del magne Monestir.
Després d'ací la Vida perdurable...
El grat repòs que mai no tindrà fi.*

Afectuosament la teva tia
Montserrat

Molins de Rei, 13 de maig del 1969

Domna Mª Montserrat Olivella (Bèlgica)[Esborrany d'una carta del 05-10-62, amb algun mot de difícil lectura.]

Molt estimada neboda: Ahir dia 4 rebérem la teva apreciada carta per la qual constatem la teva preocupació i angoixa pels luctuosos fets ocorreguts en la nostra regió. Veritablement han sigut d'una magnitud mai vista. Nosaltres g. a Déu n'havem sortit bé i no hem hagut de passar perills imminents; els camps no cal dir que han sigut perjudicats, però n'hi ha d'altres (sobretot a Castellbisbal) que han quedat una pila de mujades completament ermes, plenes de pedra i amb els arbres que hi havia arrencats de soca-rel.

Les pèrdues materials, encara que són molt de doldre, són insignificants quan es posen al costat de tantes vides.

Aquí s'inundaren moltes cases, i almenys cinquanta famílies modestes que vivien en baixos i soterranis han quedat sense res. Roba, mobles, en fi, tot. Una d'elles són els pares de la Quimeta Riba, la que es casà amb el Gabriel Rius metge. Aquests eren porters de la fàbrica Iborra, que està situada prop de cal Corderet. Algú es recordà d'aquests pobres vells que vivien sols i es féu tot per a salvar-los; tenien ja l'aigua fins al coll. Els seus alliberadors, que ho feren exposant la vida, van ser els nois de cal Corderet, que són de divuit o vint anys.

Encara que he dit que d'aquí no morí ningú, de gitanos que dormien sota el pont almenys se n'emportà nou o deu. Pobrets! Al pla de Papiol és un dels llocs que s'han trobat més cadavres. Aquí diuen que se n'han trobat 47. La veritat és que s'han passat uns dies completament anormals.

No s'ha conegut que fos S. Miquel puix l'ofici del dia fou fins solemne funeral per totes les víctimes, en el qual hi concorregué poquíssima gent, ja que tothom estava esveradíssim. Ni tan sols es conegué el diumenge si no per anar a complir amb el precepte de la missa; brigades pels carrers traient aquell fang enganxós i pestilent; altres per les vores del riu a la recerca dels morts; gent mobilitzada per arreglar la minestra que es preparava a les Escoles Nacionals (la Montserrat també hi anà); jo amb altres senyores mirant els desperfectes de les cases afectades, per proporcionar-los mobles i tot el que havien perdut... en fi, mobilització general.

En la nit tràgica molta gent no va sentir res, i nosaltres, si no hagués sigut l'Anton, també ens n'hauríem assabentat l'endemà. No cal dir que tot això fou sense llum, que feia la situació molt més tràgica.

El cel va durar unes hores que, a més del llampegar continu, es veia encès (en part) com si es tractés d'una aurora boreal; es veu que eren contactes de grans cables elèctrics que deixaven el cel il·luminat. Veritablement va ésser (i això que hem de dir que no hem vist res) una nit dantesca.

Ja he parlat amb els Capdevila i no han sofert tampoc cap cosa greu.

Els Castañé igual; els camps molt afectats, però ells res.

El nostre Josep, també als camps moltes pèrdues, molta merma amb les pomes, però res més.

Tots t'agraïm moltíssim els teus bons desitjos i sobretot les teves pregàries i les d'aquestes germanes que t'acompanyen i ens acompanyen en el nostre dolor. Déu vulgui que un altre dia ens puguem comunicar tenint per motiu coses i fets molt més agradables.

Et saluda i t'abraça en nom de tots la teva tia.

NADALES

I

*Mira Jesús Infant: Ell ens demostra
la sendera d'amor que hem de seguir
i ens convida i ens mostra el rústec sostre,
per recobrar la pau en el camí. (1960)*

II

*Dintre l'hivern, l'estrella nadalenca
brilla més fort i atrau com un somrís.
Oh, l'home ingrát que els llaços d'amor trenca
i amb el seu cor no en vol segar una llenca
i fer el camí sense ànsies i felicitat! (1961)*

III

*Brindem l'amor sense ombres de boirines;
brindem la pau com una nota fresca;
i entre els camins de sofriments i angoixes
posem-hi tots la més cabdal ofrena.*

*Jesús és nat, per tu, per mi, pels homes;
per donar, a tots, una alta recompensa.
Jesús és nat! Si neix dintre nosaltres
ja ens serà un cel el viure ací a la terra. (1969)*

IV

*Misteri de Nadal, la llum dels ulls fes clara,
la tenebror del cor fes-la aigua transparent;
infiltra en els humans bellesa sense tara
davant ton Naixement. (1961)*